

צביקה ויזל

צביקה ויזל נולד בשנת 1930 בכפר יאסינה באוקראינה למשפחה דתית בת חמישה ילדים, ארבעה אחים ובהם אחיו התאום, ואחות אחת. אביו היה בעל חנות גדולה לבדים שנשרפה בשנת 1933. בעקבות כך עבר אביו של ויזל לפראג וסחר בבדים בכפרים הסמוכים, וכשויזל היה בן חמש, המשפחה הצטרפה לאב. ויזל מספר שהוא זוכר בית גדול עם שתי קומות ואבא התפרנס מאוד יפה. במקביל ללימודים בבית ספר צ'כי חילוני, אביו מימן לבנים רב שהגיע הביתה ולימד אותם תורה. בקיץ המשפחה הייתה שוחה בנהר מחוץ לפראג ובחורף היו מחליקים על הקרח.

כשהגרמנים נכנסו לפראג צביקה ויזל היה בן תשע, ונאלץ לעזוב את בית הספר שלו ולעבור לבית ספר ליהודים בלבד.

המצב הלך והידרדר, ובלילה אחד בשנת 1944 המשפחה התעוררה מדפיקה חזקה בדלת הכניסה.

ויזל מספר: "זה היה בסוף פסח. אני זוכר שאפילו עוד לא הספקנו להכניס את הכלים חזרה. באמצע הלילה באו הגרמנים והוציאו את כולנו החוצה. לקחנו אתנו רק קצת בגדים שהספקנו לקחת וזה הכל. לקחו אותנו לגטו בהונגריה. את אבא שלי לקחו יחד עם כל בעלי האמצעים להוציא כספים ומאז לא ראינו אותו יותר".

כעבור מספר חודשים הנאצים הגיעו עם כלביהם והעלו את משפחת ויזל ואת יהודי הגטו על רכבת לכיוון פולין.

"הכניסו אותנו לקרונות משא שהיו מסייעים בהם בהמות, 100 איש בערך בכל קרון", מתאר ויזל. "סגרו את החלונות בתיל ואת הדלתות נעלו מבחוץ. בכל קרון היו כמה דליים שבתוכם עשו את הצרכים. היה שם צפוף ולא היה אוויר. נסענו במשך כמה ימים, היו אנשים שלא החזיקו מעמד ומתו. הגרמנים עצרו כמה פעמים, הוציאו את המתים והמשיכו הלאה. את אחי הגדול לקחו בהתחלה לעבודות ומאוחר יותר גיליתי שהוא הקים גדודים שנלחמו נגד הגרמנים".

כעבור כמה ימים הגיעו ויזל ומשפחתו למחנה ההשמדה בירקנאו. "פתחו את הקרונות והוציאו אותנו. דבר ראשון העמידו גברים בנפרד ונשים בנפרד. ישר כשירדנו ראינו את הארובות וחשבנו שזה בתי חרושת, אבל מהר מאוד התברר שאלה המשרפות. היה קצין שעמד שם וכיוון אנשים ימינה ושמאלה. בדיעבד התברר ששמאלה היה לעבודה וימינה היה למשרפות. אמא שלי ואחותי עבדו בבית חרושת. את אחי התאום שלחו ימינה ואותי שמאלה", הוא משחזר את רגעי הסלקציה בכניסה למחנה.

אבל אז הופיע ד"ר מנגלה ואמר לתאומים לצאת מהשורות. "יצאנו והלכנו. בדרך ראיתי את אבא שלי שהגיע לשם גם. רציתי לרוץ אליו אבל לא יכולתי. עמדנו מהצד וראינו את הסלקציה. כל פעם הם שינו את הצדדים בשביל שהאנשים החדשים שמגיעים לא ידעו".

צבי ויזל שרד את מחנה ההשמדה בירקנאו, את ניסוייו האכזריים של ד"ר מנגלה בו ובאחיו התאום, ואת צעדות המוות בזכות, כך שהוא חולק את סיפורו עם בני נוער ישראלים וגרמנים: "חשוב ללכת, לדבר ולספר לעולם מה עשו לנו שם", אומר ויזל.

מתוך: כתבה במקומון של העיר מודיעין.

https://modiin.mynet.co.il/local_news/article/m_297599

רפלקציה

תהליך העבודה שלנו בפרויקט "זיכרון מתחדש" היה מאתגר אך גם מלמד מאוד. תחילה בחירת העדות הייתה החלטה קשה מכיוון שהיא מהווה את כל תהליך הפרויקט. ברגע ששמענו את העדות של צביקה ויזל היא נגעה בנו מאוד והתחברנו לסיפור שלו. ידענו שזו העדות שאנו עומדים לבחור ולייצג בפרויקט. מהרגע הזה התחלנו לתכנן ולחשוב כיצד נעביר בצורה הטובה והמוחשית ביותר את סיפורו של צביקה בתקופת השואה. היה קשה לצלם סרטון של חוויה בשואה ללא תקציב, זמן וסביבה מתאימים. העזרה של ההפקה עם התלבושות עזרה והועילה אך עדיין היה קושי במציאת תפאורה, מקום ואביזרים. יצירת מקום שמשתווה לשואה היה בלתי אפשרי אך עשינו הרבה מאמצים ליצירת סביבה דומה ומתאימה ביותר. לא היו לנו שחקנים מקצועיים אך עבדנו קשה להכשרתם. יצירת הטקסטים והסצנות גרמו לנו להעמיק ולחקור בצורה מדויקת את פרטי הסיפור. בעת צילום הסרט למדנו כיצד לעבוד ביחד בצורה רצינית ומקצועית. נתקלנו בקשיים לא צפויים בהיותנו במקום הצילום אשר היינו צריכים לאלתר בצורה הטובה המהירה ביותר. שלב העריכה היו מסובך - כלל בתוכו הוספת כתוביות ואפקטים שיזכירו את השואה. לבסוף נוכל להגיד שכל התהליך עם כל שלבי יצירת הסרטון היה מסובך ומאתגר מאוד אך בהחלט חוויה מדהימה שלימדה הרבה בכמה תחומים - עריכה, צילום, בימוי, משחק וכמובן שידע בנושא השואה.

חברי הקבוצה:

- נוי גופרשטיין

-אילאי דהן,

- ליאב אליהו

- יסמין שמעוני.